

Külön említjük meg, hogy a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára konkrét munkaterületeken számos tanácsot, szakmai útmutatást adott, könyvtárunkat törekvéseiben messzemenően támogatta.

Nem állíthatjuk természetesen azt, hogy könyvtárunk kollektívája az elmúlt rövid egy év alatt csak eredményeket halmozott, s ma már minden terület rendeződött. Erre előreláthatólag csak hosszú évek munkájával kerülhet sor. Mindeddig főleg a nyugodt munka feltételeinek megteremtésével, a munkafolyamatok kialakításával töltöttük az időt. Miután ezeken tuljutottunk, láthattunk csak a könyvtári munka mélyebb elemzéséhez. Talán külön csak az olvasószolgálat munkája érdemel említést, ahol az eredmény kiugró, és egyúttal tartalmasnak, időt állónak is ígérkezik. A 30 %-kal felemelt éves tervet alig fél év alatt a látogatók számát tekintve 92 %-ra, a könyvforgalmat tekintve 83 %-ra teljesítette az olvasószolgálat.

A még előttünk álló feladatok súlyosak, valódi nehézségük csak megoldásuk közben bontakozik ki. Erről és eddig végzett munkánk eredményeiről, gyengéiről adunk számot az itt következő cikk-mozakokban.

ZSIDAI József

ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS

Könyvtárunk a bányászati és kohászati irodalom tudományos szakkönyvtára. Ebből a feladatából következik, hogy a gyűjtőkörébe tartozó irodalmat lehetőleg a teljesség igényével kell gyűjtenie. Ezt a magyar, szovjet és népi demokratikus irodalomnál többé-kevésbé sikerül megvalósítani, a tőkés szakkönyveknél pedig csak válogatással dolgozhatunk. Az egyéb egyetemi igényeket /gépészet, alaptudományok stb./ csak megszorításokkal tudjuk kielégíteni, kivéve a tankönyveket, amelyekkel teljes mértékben el kell látnunk a könyvtárhoz forduló hallgatókat.

A Központi Könyvtár a devizaigényes könyvek esetében egyeztet a tanszéki és könyvtári rendeléseket, és a párhuzamos rendelésekre felhívja a tanszékek figyelmét. A szorosan vett gyűjtőkörbe tartozó műveken kívül könyvtárunknak a hallgatók művelődési igényeit is ki kell elégítenie, és a könyvtár dolgozóinak továbbképzését is elő kell segítenie. Ezért beszerzünk még ideológiai, könyvtartudományi, szépirodalmi, zenei, képzőművészeti stb. alapvető műveket is. Az előző évekhez képest a szerzeményezési munkában fejlődést értünk el. Az állománygyarapítási munka hiányosságainak megszüntetésére a következő intézkedések történtek: a beszerzés folyamatosságának biztosítása érdekében az irodalomfigyelést kiosztjuk a könyvtár több

dolgozója között, a külföldi könyvek beszerzéséről az e célra szervezett állománygyarapítási tanács hivatott dönteni, megkezdjük a szabványtár felállítását, megszervezzük az 1963. évi könyvdevizakeret felhasználásakor a duplumrendelések további csökkentését, szeptember 1-től kezdve pedig az állománygyarapítási csoport létszáma további egy fővel gyarapodik majd.

A legújabb tudományos eredményeket gyorsan közlő folyóiratok jelentősége világszerte növekedik. Ezért állománygyarapításunk fontos feladata, hogy a folyóiratok - különösen a bányász és kohász folyóiratok - közül a legfontosabbakat megszerezze.

Korábban a könyvtár és a tanszékek minden korlátozás nélkül rendelhetek folyóiratokat, nemcsak a szocialista országokból, hanem a tőkés országokból is. Hogy a folyóirat devizakeretet gazdaságosabban lehessen kihasználni, az 1963. évi külföldi folyóiratrendelésnél arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy inkább többféle folyóiratot rendeljünk meg egy példányban, mint keveset több példányban /különösen vonatkozik ez a bányász és a kohász folyóiratokra/. A Központi Könyvtár 20 olyan tőkés folyóiratról mondott le, amelyek már több példányban járnak az egyetemre, és rendeltünk olyanokat is, amelyek nem tartoznak gyűjtőkörünkhöz /fotós, rádiós stb. folyóiratok/. Ezenkívül több tanszéket felkértünk, hogy koordinálják rendeléseiket. Ennek eredményeképpen a tanszékek is lerendelték 15 folyóiratot. A lemondott könyvtári folyóiratok helyett a tanszékek által ajánlott és a könyvtár által kiválasztott bányászati és kohászati folyóiratokat rendeltük meg. Ezzel a bányászati és kohászati folyóiratok fajtáinak számát jelentősen növeltük.

Az 1963. évre megrendelt külföldi folyóiratok:

szovjet		népi dem.		tőkés	
fajta	pld.	fajta	pld.	fajta	pld.
153	239	136	205	469	590

Összesen 758 fajta folyóiraatra fizettünk elő 1034 példányban. Ezeken kívül cserébe kapunk a Nehézipari Műszaki Egyetem Idegennyelvű Közleményeiért és az Acta Technica-ért 350 fajta folyóiratot 360 példányban.

Az ajándékfolyóiratok száma: 118.

A könyvtár tervei között szerepel, hogy a könyvtár és a tanszékek folyóiratbeszerzéseit még szorosabban összehangolja. Az egyidejűleg több tanszéket érdeklő folyóiratokat az érdekelt tanszékek között körözni fogjuk, illetőleg a tanszékek által fontosnak tartott cikkekről készült fotókópiát adjuk át az érdekelteknek.

A folyóiratok legnagyobb része nincs leltározva. Idén megkezdük számbavételüket, de 1962-ben csak a Központi Könyvtár folyóiratállományát tudjuk leltározni. A tanszéki folyóiratok leltározására csak jövőre kerülhet sor.

1961 előtt a folyóiratokról semmiféle katalógus nem állt az érdeklődők rendelkezésére. 1961-ben elkészítettük a Központi Könyvtár és a tanszékek folyóiratcímjegyzékét, ami már nagy segítséget nyújt a kutatóknak. 1962-ben pedig elkezdjük a Központi Könyvtár folyóirat-katalógusának elkészítését. A tanszéki folyóirat-katalógus elkészítése jövő évi tervünk.

Végül megvizsgálva az 1961. évi hitelfelhasználást könyvre és folyóiratra vonatkozólag, azt látjuk, hogy a hitel 42 százalékát költöttük folyóiratok és 58 százalékát könyvek beszerzésére. Ebből következik, hogy a folyóiratok jelentőségének megfelelően a folyóiratok beszerzésére fordított összeget emelni kell.

SZABÓ Gábor

FELDOLGOZÁS

Központi Könyvtárunk az egyetemi könyvtári hálózatok formái közül a teljes centralizálást igyekszik megvalósítani. Ennek a törekvésnek megfelelően központilag készül az egész egyetemi könyvbeszerzés állománybavétele, feldolgozás és nyilvántartása is. A könyvanyag egy részét tartós letétként helyezi el, és tartja nyilván a tanszékeken és hivatalokban. Ilyen módon biztosítható leginkább az állomány szakszerű és pontos nyilvántartása, használata, védelme és nem utolsósorban annak a célunknak a megvalósítása, hogy a tanszékek könyvtárosai /oktatók/ minél kevesebb időt töltsenek manuális könyvtári munkával. Az adott körülmények között a tanszéki könyvtári munka közvetlen segítségét és ellenőrzését megoldani nem tudjuk.

Az Állománygyarapítási és Feldolgozó Osztály a közelmúltban alakult meg. Szervezése lényegében most kezdődik meg, ezért a továbbiakban olyan kérdésekről is szó esik, amelyeket az osztályszervezéssel párhuzamosan kívánunk megoldani.

Az állománybavétel csoportos- és címleltárban történik. A csoportos leltár más könyvtárak gyakorlatától eltérően tanszékenként tartja nyilván a beszerzést. A címleltár a szokásos adatokon kívül tartalmaz szak- és nyelv szerinti statisztikai rovatokat és egy rovatot, amelyben a könyv átvételét aláírással igazolja a tanszék megbízottja. Bár ezzel jogilag biztosított, hogy a tanszék felelős az átvett könyvért, a gyakorlat azt mutatja, hogy a leltározótól nagyon sok időt vesz el a leltári számok visszakeresése és az aláírás, ezért foglalkozunk a kísérőlapok aláírásának bevezetésével.

A csoport jelenlegi létszáma /3 fő végzi a szerzeményezést és leltározást, az évi gyarapodás 11 ezer kötet/ és munkaszervezése mel-